

FoU-statistikk 2005 for universitets- og høgskolesektoren

FoU-utgiftene ved universiteter og høgskoler utgjorde totalt 9,1 milliarder kr i 2005. Dette er en betydelig økning fra 2003, da FoU-utgiftene utgjorde 7,5 milliarder kr.

Noe av økningen skyldes endringer i datagrunnlaget ved universitetssykehusene, men størstedelen av veksten er reell. Korrigert for universitetssykehusene var realveksten i universitets- og høgskolesektoren 11,1 prosent mellom 2003 og 2005, eller 5,4 prosent i gjennomsnitt per år. Dette er en betydelig større vekst enn i de andre sektorene. En viktig forklaringsfaktor er at antallet forskningsstipendiater har økt kraftig. Disse har en høy FoU-komponent i arbeidstiden sin. Finansiering fra kilder utenom grunnbudsjettene har også en sterk vekst.

Driftsutgiftenes andel av de totale FoU-utgiftene i 2005 utgjorde 90 prosent - lønnsandelen alene 50 prosent. Kapitalutgiftene (vitenskapelig utstyr, bygg og anlegg) stod for 10 prosent.

I alt ble det utført 9400 FoU-årsverk i sektoren i 2005. Av disse stod det vitenskapelige personalet for vel 7500, mens teknisk-administrativt personale utførte 1900 FoU-årsverk. Antallet FoU-årsverk i sektoren økte betydelig mellom 2003 og 2005. Forklaringen ligger i de samme forhold som er nevnt om FoU-utgiftene, se ovenfor.

Størsteparten av FoU-virksomheten i sektoren fant sted ved universitetene, som stod for til sammen 83 prosent av FoU-utgiftene i 2005. I 2005 var det seks universiteter mot fire i 2003. Statistikken for institusjonstyper er derfor ikke direkte sammenlignbar for de to årene. I 2005 stod de vitenskapelige høgskolene for 6 prosent og de statlige høgskolene for 11 prosent av FoU-utgiftene i sektoren. Den relativt største økningen finner vi ved de statlige høgskolene med 18,7 prosent (i faste 2003-priser). Også universitetene har en betydelig vekst, med 10,6 prosent.

FoU-utgifter i universitets- og høgskolesektoren i 2003 og 2005 etter institusjonstype.

Mill. kroner.

Institusjonstype ¹⁾	2003		2005		Endring 2003-2005 ²⁾	
	Mill. kr	Prosentandel	Mill. kr	Prosentandel	Løpende priser	Faste priser
Universiteter	5 753,5	76,8	7 527,7	82,8	15,9	10,6
Vitenskapelige høgskoler m.fl.	845,9	11,3	585,2	6,4	10,7	5,9
Statlige høgskoler	895,7	12,0	983,4	10,8	24,3	18,7
Totalt	7 495,1	100,0	9 096,3	100,0	16,4	11,1

Kilde: NIFU STEP

¹⁾ I 2005 inngår Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB) og Universitetet i Stavanger (UiS) under Universiteter. I 2003 var UMB vitenskapelig høgskole (Norges landbrukshøgskole) og UiS statlig høgskole (Høgskolen i Stavanger).

²⁾ I beregningen av endringer mellom 2003 og 2005 er UMB og UiS inkludert i *Universiteter* også i 2003. - Korreksjoner for universitetssykehusene er også inkludert i disse beregningene.

FoU-virksomheten ved universiteter og høyskoler finansieres i alt vesentlig av offentlige kilder - grunnbevilgninger, forskningsrådsmidler og oppdragsinntekter fra offentlige etater og institusjoner. Om lag fem prosent finansieres gjennom oppdrag fra næringslivet og litt mindre fra andre innenlandske kilder (som bl.a. omfatter medisinske fond). Utenlandske kilder bidrar også med en mindre andel.

FoU-utgifter i universitets- og høyskolesektoren i 2005 etter institusjonstype og finansieringskilde. Mill. kroner.

Institusjonstype	Næringslivet	Offentlige kilder		Andre kilder	Utlandet		Totalt
		Totalt	Herav Norges forskningsråd		Totalt	Herav EU-midler	
Universiteter	380,8	6 584,1	1 512,5	314,9	248,0	142,6	7 527,8
Vitenskapelige høyskoler m.fl.	34,7	446,1	61,4	95,9	8,4	7,2	585,1
Statlige høyskoler	15,4	933,5	81,2	16,7	17,8	16,5	983,4
Totalt	430,9	7 963,7	1 655,1	427,5	274,2	166,3	9 096,3
Prosent	4,7	87,5	18,2	4,7	3,0	1,8	100,0
Prosentvis endring 2003-2005 ²⁾	10,1	16,3	15,3	9,6	20,0	15,2	

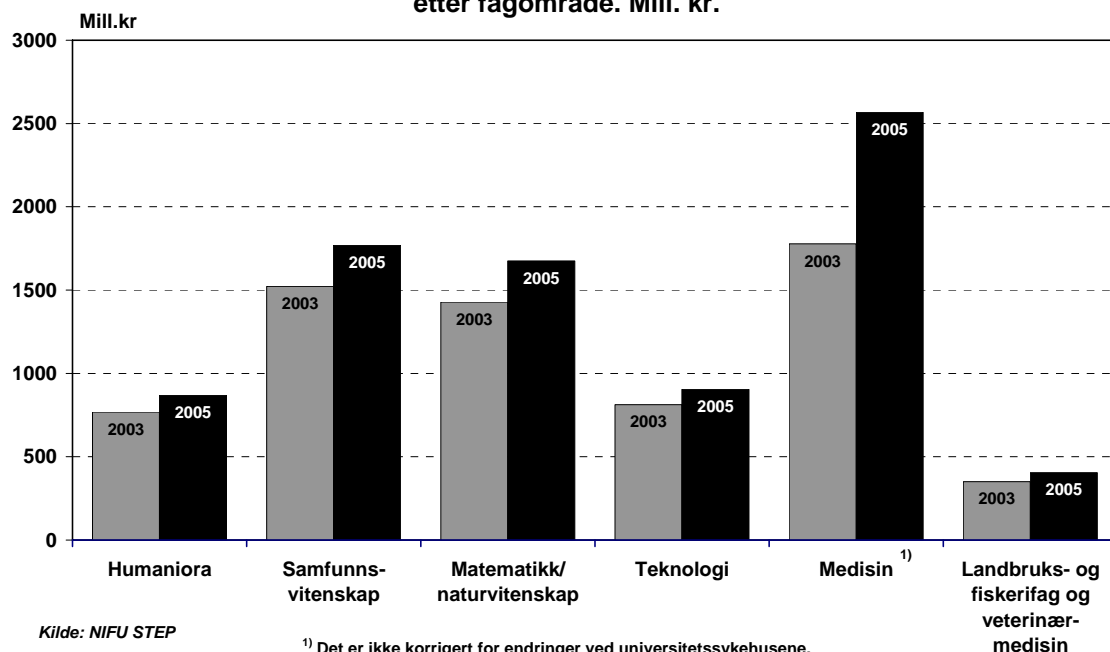
Kilde: NIFU STEP

¹⁾ I 2005 inngår Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB) og Universitetet i Stavanger (UiS) under Universiteter. I 2003 var UMB vitenskapelig høyskole (Norges landbrukshøyskole) og UiS statlig høyskole (Høgskolen i Stavanger).

²⁾ I faste priser, men uten korreksjon for universitetssykehusene.

Nærmere en tredjedel av driftsutgiftene til FoU i 2005 ble brukt ved institutter og enheter klassifisert under fagområdet medisin. En femtedel er registrert under hvert av fagområdene samfunnsvitenskap og matematikk-naturvitenskap. Humaniora og teknologi står for en tiendedel hver og landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin en tyvendedel. Over tid har det vært en nedgang i andelen til matematikk-naturvitenskap, mens samfunnsvitenskap og medisin har hatt en økning. Ser vi bort fra medisin, hvor noe av veksten fra 2003 til 2005 skyldes utvidet datagrunnlag ved universitetssykehusene, er det matematikk-naturvitenskap som har økt mest i den siste toårsperioden.

Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren i 2003 og 2005 etter fagområde. Mill. kr.

Om lag halvparten av FoU-virksomheten ved universiteter og høyskoler er klassifisert som grunnforskning, vel en tredjedel som anvendt forskning og en knapp sjettedel som utviklingsarbeid. Denne fordelingen har endret seg lite over tid. Det har likevel vært en svak økning i grunnforskningsandelen i de senere år, fra 47,4 prosent i 1997 til 49,3 prosent i 2005.

Spørsmål kan rettes til Susanne.Sundnes@nifustep.no, tlf. 22 59 51 60, eller Kaja.Wendt@nifustep.no, tlf. 22 59 51 66.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. NIFU STEP har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU STEP sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Susanne.Sundnes@nifustep.no tlf. 22 59 51 60 og om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifustep.no tlf. 22 59 51 63.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf.: 21 09 46 88 eller Geir.Soland@ssb.no, tlf.: 21 09 42 99.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU STEP <http://www.nifustep.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.
